

การบริหารจัดการที่ดี

(Good Governance)

นายไพโรจน์ พรหมสาสน์

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ฝ่ายบริหาร

ความนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยในปัจจุบันเป็นไปอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศที่สามารถส่งข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ การเคลื่อนไหวทางธุรกิจการค้า วิทยาการและการศึกษา ตลอดจน วัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนจากแห่งหนึ่งไปสู่อีกแห่งหนึ่งอย่างรวดเร็วทั่วโลก ประกอบกับในระยะ ที่ผ่านมาได้เกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง ทำให้การแข่งขันของประเทศไทยมีแนวโน้มลดถอยลง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในประชาคมโลก เพราะต้องเผชิญกับการปรับเปลี่ยนรากฐานโครงสร้างทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม การค้าและบริการเพื่อก้าวไปสู่ระบบเศรษฐกิจโลก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดหลักการสำคัญในการ เปลี่ยนแปลงทางการเมืองและการบริหาร การจัดวางโครงสร้างอำนาจและความสัมพันธ์ของสถาบันต่างๆ ในสังคมใหม่ คือ การปฏิรูปการเมือง เพื่อที่จะขจัดปัญหาการฉ้อฉล ทุจริตอาชญากรรม การเลือกตั้งที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม และการทุจริตคอร์รัปชัน การปฏิรูประบบการบริหารงานภาครัฐที่เหมาะสมและการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ในการบริการสาธารณะ การปฏิรูปทางการศึกษา และการสาธารณสุขเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น สถานการณ์ดังกล่าวล้วนส่งผลให้องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนทุกองค์กรจำเป็นต้องปรับตัวให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยปรับปรุงกระบวนการบริหารงานใหม่ที่เรียกว่า "การบริหารจัดการที่ดี" หรือ "Good Governance"

ในบทความนี้มุ่งที่จะทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) จากความหมายและแนวความคิดขององค์การต่างประเทศที่มีบทบาททำให้แนวความคิดการบริหาร

จัดการที่ดี เป็นไปอย่างแพร่หลาย และความเห็นของนักวิชาการไทย รวมทั้งทำความเข้าใจหลักการการบริหารจัดการที่ดี ที่กำหนดขึ้นจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี และกรอบแนวคิดจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) และในช่วงท้ายของบทความได้เสนอแนวทางการบริหาร จัดการที่ดีในภาคราชการที่มีประสิทธิภาพ ไว้ด้วย

ความหมายของการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)

คำว่า Good Governance ในประเทศไทยมีการแปลและตีความหลายรูปแบบ เช่น คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยชัยวัฒน์ สถาอานันท์ แปล Good Governance ว่า "ธรรมรัฐ" หมายถึงรัฐมีการบริหารบ้านเมืองด้วยความเป็นธรรม ส่วนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) แปล Good Governance ว่า "ธรรมาภิบาล" อันหมายถึงการบริหารที่เป็นธรรม ต่อมาภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แปล Good Governance ว่า "สุประศาสนการ" อันหมายถึงการปกครองที่ดี และธีระยุทธ บุญมี แปล Good Governance ว่า "ธรรมรัฐ" อันหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ สังคม และประชาชนที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยุติธรรม ซึ่งในบทความนี้ใช้คำว่า การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ในความหมายที่เป็นการบริหารภาครัฐที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและเป็นธรรม สำหรับความหมายของการบริหารจัดการที่ดี ได้มีองค์การและนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศได้แสดงทัศนะไว้อย่างหลากหลายน่าสนใจ กล่าวคือ

1. ธนาคารโลก (World Bank) ได้อธิบายว่า "การบริหารจัดการที่ดี" (Good Governance) คือ

การใช้อำนาจทางการเมืองเพื่อจัดการงานของบ้านเมืองด้วยการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบที่ยุติธรรมและกระบวนการทางกฎหมายที่เป็นอิสระเพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปตามสัญญา มีฝ่ายบริหารที่โปร่งใส มีระบบราชการที่เคารพสิทธิของพลเมือง มีฝ่ายนิติบัญญัติที่รับผิดชอบ (นุถุฒทับจุมพล 2541) ในทัศนะนี้ ธนาคารโลกมีจุดมุ่งหมายที่จะนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายการให้เงินกู้กับประเทศในซีกโลกใต้ตั้งแต่ ช่วงทศวรรษ 1980 เพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องความไร้ประสิทธิภาพและการคอร์รัปชันของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนาที่มีปัญหาการบริหารงานจนทำให้เกิดปัญหาไม่สามารถชำระเงินคืนธนาคารโลกได้

2. หน่วยงานเพื่อการพัฒนาขององค์การสหประชาชาติ (United Nation Development Program :UNDP) ได้อธิบายว่า “การบริหารที่ดีมีประสิทธิภาพ” (Good Governance) เป็นการใช้อำนาจทางการเมืองการบริหารและเศรษฐกิจในการดำเนินภารกิจกิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศในทุกระดับโดยมีกลไก กระบวนการ สถาบันซึ่งประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ สามารถแสดงออกถึงความต้องการผลประโยชน์ การใช้สิทธิและหน้าที่ทางกฎหมาย การประสานประนีประนอมความแตกต่างโดยผ่านกลไกกระบวนการและสถาบันเหล่านั้น ในทัศนะดังกล่าวนี้จะให้ความสำคัญกับรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนหรือองค์กรต่าง ๆ ที่จะต้องประสานสัมพันธ์สนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์

3. นายแพทย์ประเวศ วะสี อธิบายว่า “ธรรมรัฐ” ประกอบด้วยภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคสังคมที่มีความถูกต้อง เป็นธรรม โดยรัฐและธุรกิจต้องมีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบที่ถูกต้องตรวจสอบได้ และภาคสังคมเข้มแข็ง การบริหารจัดการที่ดีแห่งชาติหมายถึงการที่ประเทศมีพลังขับเคลื่อนที่ถูกต้องเป็นธรรม โดยการดึงกทของสังคมเพื่อสร้างพลังงานทางสังคม (Social Energy) เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ ก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีแห่งชาติขึ้น (ประเวศ วะสี 2541:4)

4. อานันท์ ปันยารชุน อธิบายว่า “ธรรมรัฐ” คือ ผลลัพธ์ของการจัดการกิจกรรม ซึ่งบุคคลและสถาบัน

ทั้งในด้านภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้ กระทำลงในหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและขัดแย้งกันได้ โดยสาระการบริหารจัดการที่ดี หรือ Good Governance คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้แน่ใจว่านโยบายที่กำหนดไว้จะได้ผล หมายถึงการมีบรรทัดฐาน เพื่อให้มีความแน่ใจว่า รัฐบาลจะสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชน (ปราชญา “ธรรมรัฐกับอนาคตประเทศไทย” 25 มีนาคม 2541)

5. อีรยุทธ บุญมี อธิบายว่า “ธรรมรัฐ” คือ กระบวนการความสัมพันธ์ (Interactive Relation) ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป ในการที่จะทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพมีคุณธรรม โปร่งใส ยุติธรรม และตรวจสอบได้ การบริหารประเทศที่ดีควรเป็นความร่วมมือแบบสื่อสารสองทาง ระหว่างรัฐบาลประชาธิปไตยและฝ่ายสังคมเอกชน องค์กรที่ไม่ใช่หน่วยงานรัฐ (NGOs) โดยเน้นการมีส่วนร่วม (participation) ความโปร่งใส และตรวจสอบได้ การร่วมกันกำหนดนโยบาย (shared policy making) และการจัดการตนเอง (self-management) ของภาคสังคมเพิ่มมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นธรรมมากขึ้น (อีรยุทธ บุญมี 2541: 17)

สำหรับผู้เขียน เห็นว่า “การบริหารจัดการที่ดี” (Good Governance) หมายถึงการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีประสิทธิภาพ โดยให้ประชาชน องค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสื่อมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจและติดตามประเมินผลการดำเนินงาน เป็นการบริหารที่มีความเสมอภาค เป็นธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อนำไปสู่ความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์จากทุกฝ่ายในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในชาติ

ความหมายของการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ดังกล่าวข้างต้นอาจสรุปลักษณะร่วมได้ว่าเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) การบริหารที่โปร่งใส (Transparency) การบริหารที่

เสมอภาค (Equity) การบริหารที่คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness) การบริหารที่เป็นธรรม (Rule of Law) และการบริหารที่รับผิดชอบต่อประชาชน (Responsiveness /Accountability) ซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดหลักการและแนวทางการบริหารจัดการที่ดีของภาคราชการต่อไป

หลักการของการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance)

จากความหมายและแนวความคิดในเรื่อง "การบริหารจัดการที่ดี" (Good Governance) ขององค์การระหว่างประเทศ นักวิชาการและนักปฏิบัติในวงการต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่ได้เสนอมานั้น เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย "การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542" โดยมีหลักการและแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมไปถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เป็นการส่งเสริมให้สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการดังนี้

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรวจกฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยตรงต่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าด้วยการแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณสุขของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงต่อให้คนไทยมีความประหยัด ใช้อย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ให้สมบูรณ์ยั่งยืน

นอกจากนี้ในกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่ธรรมาภิบาล เป็นยุทธศาสตร์สำคัญเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างโปร่งใส มีความรับผิดชอบ และประชาชนมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบ ตลอดจนช่วยกำกับทิศทางการพัฒนาให้เอื้อประโยชน์ต่ออารยกระดับคุณภาพชีวิตของคนยากจนและด้อยโอกาส โดยการระดมพลังจากทุกฝ่ายในสังคมและทุกระดับมาร่วมกันผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างแท้จริงใน 4 เรื่องดังนี้

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเสริมความพร้อมและเสริมสร้างขีดความสามารถของส่วนท้องถิ่น ทั้งด้านการวางแผน การเงินการคลัง และการลงทุน

ดำเนินการ และส่งเสริมบทบาท สมาพันธ์และสมาคมสันนิบาตส่วนท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมของท้องถิ่น มุ่งเน้นประสิทธิภาพความโปร่งใสและให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกำกับดูแลส่วนท้องถิ่น

2. การปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐ โดยการปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และวิธีการบริหารงานภาครัฐ ปรับระบบงบประมาณไปสู่การมุ่งเน้นผลลัพธ์ของงาน ปรับระบบบริหารงานบุคคล ปรับเปลี่ยนกฎหมาย ปรับวัฒนธรรมและค่านิยม ซึ่งมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อปรับลดบทบาท ภารกิจ และขนาดของภาคราชการให้มีประสิทธิภาพทันสมัย ปรับตัวได้ และสามารถทำงานร่วมกับภาคเอกชน ประชาชน และเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ตลอดจนสร้างความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจภาคท้องถิ่นได้อย่างสมดุล

3. การสร้างเสริมธรรมาภิบาลภาคเอกชนและภาคประชาชน ให้ดำเนินธุรกิจโดยมีวินัย โปร่งใส ดำเนินถึงประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและสังคมโดยรวม โดยสร้างกลไกและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินงานและความรับผิดชอบของสถาบันการเงิน และบริษัทมหาชน เพื่อนำไปสู่การกำกับดูแลตนเองของภาคธุรกิจเอกชนในระยะยาว และปรับปรุงประสิทธิภาพของกลไกพิทักษ์ผู้บริโภค ให้ภาคประชาชนเป็นแกนนำโดยภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวก

4. การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคตรวจสอบถ่วงดุลในสังคม เพื่อป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบในภาครัฐและเอกชน โดยปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย ควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกของทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อเป็นแนวร่วมในการติดตามตรวจสอบการทุจริตประพฤติมิชอบเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรใหม่ภายใต้รัฐธรรมนูญ เพื่อเป็นแกนหลักในการปฏิรูปการเมือง ควบคู่ไปกับการยกระดับจริยธรรมของนักการเมือง ตลอดจนส่งเสริมการเมืองภาคประชาชน และส่งเสริมการแก้ไขความขัดแย้งด้วยสันติวิธี ควบคู่กับการพัฒนากลไกไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในระดับต่าง ๆ ที่

หลากหลาย

หลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) ดังกล่าวได้ถูกถ่ายทอดไปสู่การปรับปรุงการบริหารราชการของส่วนราชการทุกหน่วยงาน โดยการปรับหรือระบบราชการใหม่ มีวิสัยทัศน์ขององค์กรเป็นทิศทางการทำงานที่ชัดเจน มีขนาดขององค์กรที่เหมาะสม ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและตรวจสอบการดำเนินงาน มีการพัฒนาระบบและนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้บริการประชาชน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การบริหารจัดการที่ดีในระบบราชการ

ในการปรับปรุงการบริหารราชการตามหลักการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) จะเริ่มจากการปรับบทบาทอำนาจหน้าที่และโครงสร้างขององค์กรใหม่ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ภารกิจบางส่วนต้องถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปดำเนินการเองตามหลักการกระจายอำนาจ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดำเนินโครงการที่มีความสำคัญและ ตรวจสอบการทำงานขององค์กรของหน่วยงานของรัฐได้ และการปรับปรุงการให้บริการประชาชนมี ประสิทธิภาพ ซึ่งมีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

1. การปรับบทบาทอำนาจหน้าที่และโครงสร้างของหน่วยงานรัฐให้มีขนาดเหมาะสม (Right Sizing)

โดยกำหนดวิสัยทัศน์และจุดยืนขององค์กรระยะยาว มีการประเมินสภาวะแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร เช่น สถานการณ์ทางการเมือง การปกครองประเทศ วิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อทราบถึงโอกาสและอุปสรรคที่มีอยู่ให้ชัดเจน และการประเมินขีดสมรรถนะขององค์กรว่ามีจุดอ่อนจุดแข็งอย่างไร เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) และจุดยืน (Position) ขององค์กรในอนาคต วิเคราะห์ภารกิจ (Mission) และบทบาทหน้าที่ (Function) ใหม่เพื่อให้ตอบสนองกับวิสัยทัศน์ขององค์กรและสามารถจำแนกให้เห็นชัดว่า ภารกิจใดที่จำเป็นต้องทำอยู่ ภารกิจใดที่ให้เอกชนทำแทน ภารกิจใดที่ต้องถ่ายโอนให้ท้องถิ่น ภารกิจใดที่ต้องทำร่วมกัน และภารกิจใดที่ต้องยกเลิกเสีย รวมทั้งมีการปรับปรุงกลไกและวิธีการ

งบประมาณ การพัสดุ การแปรสภาพกิจกรรมของรัฐ และรัฐวิสาหกิจเป็นของเอกชน

2. การกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Decentralization) โดยการ กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นหน่วยดำเนินการเองและหน่วยงานส่วนกลางและภูมิภาคทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง (Facilitator) สนับสนุนช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่จัดบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ ความรับผิดชอบงบประมาณ และอัตราค่าสิ่งไปสู่อำเภอท้องถิ่นอย่างเป็นขั้นตอนตามขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

3. การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยการ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนให้รู้จักรวมตัวกัน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนในรูปของประชาคมในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด และเกิดความเชื่อมโยงของกลุ่มประชาชน ชุมชน ประชาสังคมในทุกระดับ และสามารถแสดงความคิดเห็น ประชาธิปไตย และร่วมตัดสินใจในโครงการสำคัญของรัฐ

4. การปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานรัฐให้เป็นระบบเปิด โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการในระบบเปิด และให้หน่วยงานของรัฐมีระบบรายงานผลงานต่อประชาชนทุกปี มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริหารของประชาชนของหน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่อง

5. การปรับปรุงการให้บริการของประชาชนของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ โดย การปรับปรุงและยกระดับการให้บริการประชาชนของหน่วยงานของรัฐให้ได้มาตรฐาน เท่าเทียม มีทางเลือก มีประสิทธิภาพ จัดสถานที่และสภาพแวดล้อมให้ สะดวกสวยงาม ปรับปรุงระบบและกระบวนการบริหาร โดยลดขั้นตอนการดำเนินงาน การพัฒนาระบบบริการจุดเดียว นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ใน

บริการและส่งเสริมให้เอกชนมาดำเนินการแทน ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการบริการ ประชาชนของหน่วยงานของรัฐ และการให้รางวัล หน่วยงานของรัฐที่มีผลการบริการประชาชนดีเด่น เป็นต้น

สรุป

กล่าวได้ว่า การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เป็นแนวคิดที่ทรงอิทธิพลต่อระบบราชการไทยเป็นอย่างมาก โดยส่งผลให้เกิดการปรับ กระบวนทัศน์การทำงานในรูปแบบใหม่ที่มุ่งเน้นการ บริหารที่โปร่งใส มีความเสมอภาคเป็นธรรม เน้นการ มีส่วนร่วมของประชาชน มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ดูเหมือนว่าการแปลความและแนวคิดในการบริหาร จัดการที่ดี (Good Governance) ของแต่ละองค์กรจะ ไม่เหมือนกันเลยทีเดียว เพราะขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ และการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ ของแต่ละองค์กร แต่มีจุดประสงค์และเป้าหมายร่วม ที่ตรงกันคือ "การปรับปรุงการบริหารที่มุ่งประโยชน์ ต่อประชาชน"

บรรณานุกรม

1. อานันท์ ปันยารชุน "ธรรมรัฐกับอนาคตของ ประเทศไทย" มติชน 26 มีนาคม 2542
2. อีริคท์ บุญมี 2541 "สังคมเข้มแข็ง ธรรม รัฐแห่งชาติ" กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์สายธาร
3. ประเวศ วะสี "พุทธศาสน์ชาติเพื่อความ เข้มแข็งทางเศรษฐกิจสังคมและศีลธรรม" โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2541
4. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542
5. กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549)
6. แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐกับบทบาท กระทรวงมหาดไทยในอนาคต เอกสารสัมมนาเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2543